

เลขที่.....	
แบบรายงานการเข้าอบรม / สัมมนา / ศึกษาดูงาน	
☐ รายบุคคล ☒ กลุ่มบุคคล	
ชื่อ - สกุล : นางปัทมาพร ยูพรพงค์กุล	ตำแหน่ง : บรรณารักษ์
งาน : งานบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศ	
ชื่อ - สกุล : นางสาวมัทนา บุญประเสริฐ	ตำแหน่ง : บรรณารักษ์
งาน : งานบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศ	
ชื่อหลักสูตร : การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2558 และประชุมวิชาการเรื่อง “ห้องสมุดเพื่อการพัฒนาสังคมดิจิทัลที่ยั่งยืน”	
วันเดือนปี : 16 – 18 มีนาคม 2559	
สถานที่จัด : โรงแรมแอมบาสซาเดอร์	
หน่วยงานผู้จัด : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย	
ค่าใช้จ่าย	☐ ไม่มี ☒ มี จำนวน 5,600 บาท เบิกจ่ายจากงบประมาณ ☐ แผ่นดิน ☒ เงินรายได้ ☐ งบอื่นๆ (ระบุ).....
ใบเกียรติบัตร/วุฒิบัตร	☒ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ เนื่องจาก..... ☐ ไม่มี

สรุปสาระสำคัญ

ศึกษาดูงาน ณ ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ

ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ ประกอบด้วยพื้นที่บริเวณชั้น 3 และชั้น 4 โครงการปรับปรุงห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดอัจฉริยะหรือห้องสมุดอัจฉริยะ (Smart Library) เกิดจากการที่คณะผู้บริหารเห็นชอบในการปรับปรุงห้องสมุดให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อขอรับเงินบริจาคจากศิษย์เก่าและผู้ที่สนใจ ในการสนับสนุนการปรับปรุงห้องสมุดในครั้งนี้ โดยมีการสำรวจจุดประสงค์ในการมาใช้ห้องสมุดก่อนทำการปรับปรุง แบ่งได้เป็น 4 เรื่อง ได้แก่

1. Working space – ความต้องการพื้นที่ที่สามารถทำกิจกรรมหรือทำงานกลุ่มที่ใช้เสียงได้ และความต้องการพื้นที่งดใช้เสียงสำหรับการอ่านหนังสือ
2. Book/People – การบริหารจัดการหนังสือ เพื่อลดพื้นที่จัดเก็บหนังสือ แต่การให้บริการยังคงเดิม โดย

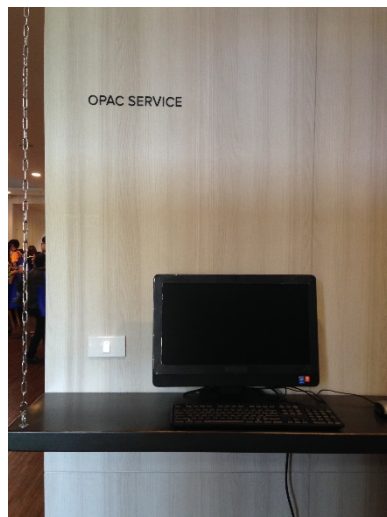
การแยกหนังสือที่ใช้บ่อยและหนังสือใหม่ กับหนังสือที่เก่ามากและมีคนใช้น้อย

3. Student oriented – เน้นความต้องการของผู้ใช้ คือ นิสิต อาจารย์ และบุคลากร

4. New look – เน้นดีไซน์ที่มีความทันสมัย โดยไปดูงานห้องสมุดและบริษัททั้งในและต่างประเทศ ว่ามีการออกแบบสถานที่อย่างไรให้ที่เน้นให้คนในที่ทำงานมีความคิดสร้างสรรค์

บริเวณชั้น 3

พื้นที่บริเวณชั้น 3 เน้นการพูดคุยและทำงานเป็นกลุ่ม ใช้เสียงดังได้ในระดับหนึ่ง มีพื้นที่นั่งอ่านที่เป็นโต๊ะยาว มีห้องประชุมกลุ่มย่อย มีพื้นที่นั่งเดี่ยว มีเคาน์เตอร์ยืม-คืน มีส่วนของที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ และมีส่วนที่ตัดเก็บชั้นหนังสือ นอกจากนี้ยังมีการจัดพื้นที่นั่งอ่านแบ่งออกเป็นโซนต่าง ๆ ได้แก่ Metal Room ที่เน้นการใช้โทนสีแบบเหล็ก และ Wooden Room เป็นโซนที่นั่งแบบอบอุ่น

บริเวณชั้น 4

พื้นที่บริเวณชั้น 4 ประกอบด้วยโซนมัลติมีเดีย มุมพักผ่อน ห้องประชุมกลุ่มย่อย พื้นที่จัดเก็บงานวิจัยและวารสาร เคาน์เตอร์ยืม-คืนวารสาร พื้นที่นั่งอ่านที่สามารถใช้เสียงได้ และห้องงดใช้เสียง ในห้องประชุมกลุ่มย่อยนั้นจะมีจอโปรเจกเตอร์อินเตอร์แอคทีฟไว้ให้บริการ และในโซนของมัลติมีเดียหรือ The Box นั้น มี Internet TV ไว้ให้บริการ โดยเฟอร์นิเจอร์ส่วนใหญ่ที่ใช้จะเน้นความสบายและผ่อนคลาย สำหรับผู้ที่ต้องการพักผ่อนหรือนอนพัก เนื่องจากแนวคิดของผู้บริหารที่เล็งเห็นว่า ถ้านิสิตได้เข้ามานอนพักแล้วมีพลังในการไปเข้าห้องเรียนต่อเราก็สามารถที่จะทำสถานที่ที่เอื้อต่อนิสิตได้

การสร้างวัฒนธรรมการอ่านที่ยั่งยืน

หลายประเทศทั่วโลกมีการส่งเสริมการอ่านอย่างยาวนาน โดยสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะมีการรณรงค์กันอย่างจริงจัง ทั้งการทำโปสเตอร์ ทำสื่อ หรือการนำบุคคลสาธารณะที่มีชื่อเสียงมาเป็นพรีเซ็นเตอร์ นอกจากนี้ยังมีโครงการอื่น ๆ เช่น โครงการที่ให้ผู้เกษียณอายุมาอ่านหนังสือร่วมกับเด็กในชุมชน โดยอาจจะสอนเด็กที่

อ่านหนังสือไม่ออกควบคู่ไปด้วย และโครงการ Book Change อย่างการใช้ตู้โทรศัพท์สาธารณะมาดัดแปลงให้เป็นจุดแลกเปลี่ยนและบริจาคหนังสือ เป็นต้น

ห้องสมุดขนาดเล็กก็เป็นอีกหนึ่งทางเลือกของการส่งเสริมการอ่าน โดยมุ่งเน้นไปที่การเข้าถึงคนในชุมชนให้ได้มากที่สุด เพราะเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้คนในชุมชนนั้น ๆ มีนิสัยรักการอ่าน โดยประเทศที่มีการส่งเสริมห้องสมุดขนาดเล็กจนประสบความสำเร็จคือ ประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งมีการส่งเสริมให้เพิ่มจำนวนห้องสมุดขนาดเล็กในชุมชนต่าง ๆ และเพิ่มจำนวนบรรณารักษ์ให้มากขึ้นตามลำดับ

โดยการส่งเสริมการอ่านนั้นไม่ใช่แค่หน้าที่ของรัฐบาลหรือบรรณารักษ์ แต่เป็นความร่วมมือของทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้เกิดเป็นเครือข่ายทั่วประเทศ เพื่อให้ทุกหน่วยงานหันมาให้ความร่วมมือ และสนับสนุน เช่น ประเทศสิงคโปร์ที่ออกกฎหมายให้แต่ละตึกที่พักอาศัยที่มีเด็กอาศัยอยู่ ต้องมีห้องสมุดสำหรับเด็กอยู่ชั้นล่างของตึกนั้น ๆ เป็นต้น

โครงการหนังสือเล่มแรก (Book Start)

คือโครงการที่ส่งเสริมให้ครอบครัวหันมาใส่ใจการเลี้ยงดูบุตรหลานแรกเกิดด้วยหนังสือ โดยจะมีเจ้าหน้าที่ลงไปตามชุมชนทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด เพื่อแจกถุง Book Start ให้แก่ครอบครัวที่มีบุตรหลานอายุตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 1 ปี รวมถึงการลงไปอบรมให้ความรู้ในการใช้งานอีกด้วย โดยในถุงประกอบด้วย ตุ๊กตาช้าง, VCD แนะนำการใช้งาน, หนังสือสร้างนิสัยรักการอ่านให้ลูกน้อย, คู่มือพ่อแม่หนูชอบหนังสือ, นิทานตั้งไข่ล้ม, นิทานน้องหมีเล่นกับพ่อ และนิทานก๊ากโปวต๋อง

การลงไปอบรมของเจ้าหน้าที่จะสอนวิธีการเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยหนังสือ ดังนี้

- จัดมุมสบาย ๆ ในบ้านให้เป็นมุมหนังสือ
- จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการอ่านหนังสือร่วมกัน
- อุ้มลูกนั่งตักแล้วสือรักด้วยหนังสืออย่างสม่ำเสมอ
- อ่านออกเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ และสนุกสนาน
- อ่านวันละ 8-10 นาที

เมื่อทำการสำรวจจากครอบครัวที่ลงพื้นที่พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 83.5

บทบาทของห้องสมุดเด็กเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย “ดรณบรรณาลัย” ห้องสมุดหนังสือภาพแห่งแรก

ห้องสมุดดรณบรรณาลัย หมายถึงห้องสมุดเด็ก เป็นชื่อพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยจัดตั้งขึ้นเนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 60 พรรษา ในวันที่ 2 เมษายน 2558 เพื่อให้บริการส่งเสริมการอ่านแก่เด็กปฐมวัยกลุ่มปกติ และกลุ่มพิเศษ ณ ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการราชานุกูล ม่วงแค โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ มีอิสระและมีความสุขกับการอ่านหนังสือ ทั้งยังเป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเด็กในด้านต่าง ๆ เช่น กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การเล่านิทาน การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การบริหารห้องสมุดเด็ก และการผลิตหนังสือสำหรับเด็ก เป็นต้น

อนาคตของสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้คือตัวกลางสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. สื่อประเภทวัตถุ เป็นสื่อที่เก็บความรู้ในลักษณะของตัวอักษร ภาพ หรือเสียง เช่น หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ บันทึกรายงาน เป็นต้น
2. สื่อเครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นสื่อที่ใช้ความรู้ควบคู่ไปกับเครื่องมือสื่อดิจิทัลหรือเทคโนโลยี มาใช้ประยุกต์ในกระบวนการเรียนรู้ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ วิทยุ ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น
3. สื่อเทคนิคหรือวิธีการ เป็นสื่อที่ไม่เน้นวัสดุหรือเครื่องมือ แต่ใช้เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ โดยเน้นผู้สอน

เป็นตัวหลัก เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น

อนาคตของสื่อการเรียนรู้ มีแนวโน้มที่จะนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในเรื่องของ e-book หรือการเรียนรู้ผ่านระบบ Interactive แต่สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบเดิม ๆ ก็ยังมีความสำคัญอยู่เช่นกัน ด้วยในข้อจำกัดของอุปกรณ์หลักที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูล ประกอบกับระบบอินเทอร์เน็ตที่ยังไม่ครอบคลุมทั่วพื้นที่ ทำให้การเข้าถึงข้อมูลที่เป็นสื่อดิจิทัลยังมีข้อจำกัดอยู่มาก

ความเสี่ยงในโลกออนไลน์

ทั่วโลกมีคนกว่าเจ็ดพันล้านคน มีคนใช้อินเทอร์เน็ตกว่าสามพันล้านคน และในอนาคตทุกอย่างจะเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ทั้งการทำธุรกรรมทางการเงิน การยื่นเสียภาษี การซื้อของ เป็นต้น นอกจากความสะดวกสบายแล้ว สิ่งตามมาคือความเสี่ยงจากโลกออนไลน์ เช่น การโดนหลอกจากมิจฉาชีพในรูปแบบต่าง ๆ ความเสี่ยงจากการถูกขโมยข้อมูลส่วนตัว ความเสี่ยงจากการถูกโจมตีด้วยมัลแวร์ เป็นต้น ดังนั้น เราไม่ควรแค่ใช้อินเทอร์เน็ตหรือเทคโนโลยีเป็นเท่านั้น แต่เราต้องรู้เท่าทันอีกด้วย ทั้งการติดตั้งและหมั่นอัปเดตโปรแกรม Anti Virus, การไม่คลิกลิงก์หรือเปิดไฟล์ที่น่าสงสัย, ไม่เข้าเว็บไซต์ที่มีความเสี่ยง และหมั่น Backup ข้อมูลอยู่เสมอ

หนังสือเล่มและหนังสือดิจิทัล: ชุมปัญญาที่มีค่า

คุณชัยพร แสงกระจ่าง ได้กล่าวว่า ความที่เป็นคนชอบอ่าน และรักในการอ่านหนังสือมาก ทำให้เรามีความกล้าสามารถทำได้ทุกอย่าง เช่น การพยายามสอบเข้าโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา และคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามนางเอกในนิยายที่ชื่นชอบ เพราะคุณชัยพรเชื่อว่า นอกจากการอ่านจะทำให้เราได้รับรสของภาษาแล้วนั้น การอ่านยังทำให้ได้รับรู้โลกมากขึ้น เข้าใจโลก และคนอื่น ๆ มากขึ้น เพราะกระบวนการอ่านเป็นสิ่งที่ทำให้เข้าใจความเป็นมนุษย์มากขึ้น และยังสามารถพลิกโลกของเรา คือ เปลี่ยนตัวตนของเราไปได้จากการอ่านหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่ง

โดยกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมการอ่านให้เด็กได้ คือ การจัดให้เด็กอ่านหนังสือเล่มเดียวกัน แล้วตั้งกลุ่มขึ้นมาประมาณ 5-7 คน เพื่อให้เด็กได้พูดคุยกันถึงหนังสือที่อ่านมา เด็กจะมีการวิเคราะห์สิ่งที่อ่านจากหนังสือ และทำให้ได้รับฟังผู้อื่นมากขึ้นอีกด้วย

บรรยากาศภายในงาน

ข้อคิด

การส่งเสริมการอ่านให้กับคนในสังคมนั้น พื้นฐานที่สำคัญจำเป็นต้องเริ่มมาจากการได้รับการปลูกฝังจากครอบครัว นอกจากนี้การส่งเสริมการอ่านไม่ใช่เพียงหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หรือคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วน ในการมีส่วนร่วมเพื่อช่วยให้คนในชาติมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นคนรักการอ่าน

ประโยชน์ที่ได้รับ

ได้แนวคิดเรื่องการส่งเสริมการอ่าน และการปรับปรุงพื้นที่เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ ๆ ของผู้ใช้มากขึ้น

หัวข้อการปรับปรุง / พัฒนา	รายงานผลการปรับปรุง / พัฒนา ภายในวันที่
ข้อเสนอแนะอื่นๆ	ผู้รายงาน..... (นางปัทมาพร ยุวพรพงศ์กุล) ผู้รายงาน..... (นางสาว มัทนา บุญประเสริฐ) วันที่ 21 มีนาคม 2559
ความคิดเห็นของหัวหน้าหน่วยงาน	ลงชื่อ..... (.....) วันที่...../...../.....
ความคิดเห็นของผู้บริหารที่กำกับดูแลหน่วยงาน	

ลงชื่อ..... (.....) วันที่...../...../.....

- หมายเหตุ : 1. จัดทำรายงานฯ หลังจากเข้าอบรม / สัมมนา / ศึกษาดูงาน ภายใน 15 วัน เสนอหัวหน้าหน่วยงาน
2. หัวหน้าหน่วยงานเสนอความเห็น ภายใน 3 วัน เสนอผู้บริหารที่กำกับดูแล
3. แจ้งผู้รายงานทราบ และจัดเก็บเข้าแฟ้ม รายงานการเข้าอบรม / สัมมนา / ศึกษาดูงาน
4. หัวหน้าหน่วยงานติดตามผลการปรับปรุงพัฒนา